

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
*(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)*

29.10.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Культура в регіонах має не просто виживати, а розвиватися та створювати нові продукти – Точицький. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Культурна реінтеграція ветеранів: в уряді розробляють план заходів. – Інф.](#)

Вшанування пам'яті

[Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У Києві проведуть концерт пам'яті співачки Наталі Романенко. – Інф.](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У МКСК обговорили з аналітиками із США протидію російській дезінформації. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Основними джерелами інформації для більшості українців є Telegram-канали та YouTube. – Інф.](#)

Мовні питання

[Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. В Україні Instagram, X та Facebook мають понад 80% дописів державною мовою. – Інф.](#)

[Газета по-українськи. – 2024. – 28 жовт. Опублікували текст Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності: перевірте, чи написали без помилок. – Інф.;](#) [NV. –2024. – 28 жовт. Для самоперевірки. Опубліковано текст Радіодиктанту національної єдності Магія голосу, який написала Оксана Забужко. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Розпочався XXV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Освіта має стати українськомовною і на уроках, і на перервах. Але як? – Скуратівська Я.](#)

Театр

[NV. –2024. – 28 жовт. Після 20-річної перерви. Знаменитий театральний режисер Андрій Жолдак поставить у Києві нову виставу. – Інф.;](#) [Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Андрій Жолдак поставить у Києві виставу «Дім» за власною п'єсою. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2024. – 28 жовт. Орнек, писанка і кобзарська традиція: у столиці триває виставка елементів нематеріальної культурної спадщини. – Катаєва М.

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У Миколаєві представили моделі маловідомих козацьких суден. – Інф.

Вечірній Київ. – 2024. – 28 жовт. Фотовиставку про полонених журналістів покажуть у Києві. – Скотнікова О.

Кіномистецтво. Кінопрокат

NV. –2024. – 28 жовт. Покаже 123 фільми з 44 країн. У Києві відкрився 53-й Міжнародний кінофестиваль «Молодість». – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Український кінофестиваль «Бардак» оголосив переможців. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Український фільм «Редакція» здобув нагороду на кінофестивалі у Польщі. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Українське кіно на Riga IFF нагадало всім про війну та імперію. – Кудрін О.

Література

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 28 жовт. «Книга року ВВС» назвала лонгліст цього року: які твори увійшли. – Вауліна Ф.; NV. –2024. – 28 жовт. 40 видань. Оголошено довгі списки літературної премії Книга року ВВС в Україні 2024. – Інф.; Village Україна. – 2024. – 28 жовт. Оголосили номінантів на літературну премію «Книга року ВВС» у 2024-му. – Гриненко В.

Українська літературна газета. – 2024. – 28 жовт. Василь Шкляр презентував у Тернополі свій новий роман «Заячий костел». – Інф.

Музейна справа

Український тиждень. – 2024. – 28 жовт. Національний музей під час війни: очікування й реальність. – Петренко-Цеунова О.

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Туреччина допоможе відреставрувати Аккерманську фортецю на Одещині. – Інф.

NV. –2024. – 29 жовт. Росія вдарила по Держпрому в Харкові. Що це за будівля, чому вона така важлива і як у СРСР конструктивізм опинився в опалі. – Інф.;
Вечірній Київ. – 2024. – 28 жовт. У Харкові окупанти влучили в будівлю, яку вважають одним з символів міста. – Марків Н.

NV. –2024. – 29 жовт. «Непокаране зло набирається сили». Сергій Жадан гостро відреагував на удар РФ по будівлі Держпрому в Харкові. – Інф.

Бібліотечна справа. Читання

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У бібліотеках на деокупованих територіях не вистачає українських книжок – Креміль. – Інф.

Релігія

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У Стамбулі глава УГКЦ відвідав могилу представника екзильного уряду УНР в Туреччині. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Глава УГКЦ зустрівся з Макроном і подякував за підтримку України. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Відбулися річні загальні збори Світового конгресу українців. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У Нью-Йорку відкрили мистецьку інсталяцію Empty Beds, присвячену депортованим РФ українським дітям. – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. На півдні Португалії відкрили третю «Українську книжкову полицю». – Інф.

Підтримка України у світі

NV. –2024. – 28 жовт. «Сліпі до реальності». Заклики західних пацифістів допомагають РФ загарбати Україну – повний текст гострої промови Енн Еплбаум. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Культура в регіонах має не просто виживати, а розвиватися та створювати нові продукти – Точицький. – Інф.

Необхідно створити умови, за яких культура не просто виживатиме в регіонах, а розвиватиметься і створюватиме нові креативні продукти. Про це міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький сказав у відеозверненні в рамках форуму «Відновлення громад через культуру». «Забезпечення культурних послуг у громадах має базуватися на принципах Конвенції ЮНЕСКО про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження...», – сказав Микола Точицький. Він зазначив, що децентралізація – це не лише передача відповідальності від центральних органів влади до місцевих, ще це є потужним інструментом для розвитку громад, які отримують змогу не лише берегти свою культурну спадщину, але й активно формувати власне майбутнє. «Центральним у цьому процесі є трансформація культурних послуг. Переосмислюючи, як ми надаємо доступ до культури – через бібліотеки, музеї, творчі простори, – ми можемо гарантувати, що кожен українець матиме можливість реалізувати свій творчий потенціал», – зазначив міністр. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920899-kultura-v-regionah-mae-ne-prosto-vizivati-a-rozvivatisa-ta-stvoruvati-novi-produkti-tocickij.html>

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Культурна реінтеграція ветеранів: в уряді розробляють план заходів. – Інф.

Міністерство у справах ветеранів та Міністерство культури та стратегічних комунікацій спільно напрацьовують план заходів щодо реінтеграції ветеранів і родин загиблих героїв через культуру. Про це сказав заступник міністра у справах ветеранів Руслан Приходько під час форуму «Відновлення громад через культуру». «Ми з нашими колегами з Міністерства культури також напрацьовуємо спільний план заходів, який разом з вами будемо реалізовувати в територіальних громадах. Це і залучення ветеранів до всіх просвітницьких культурних заходів, це і можливості працевлаштування в закладах культури ветеранів війни і родин загиблих наших героїв... Тому дуже важливим моментом є включеність безпосередньо територіальних громад і всіх діячів культури і мистецтва на місцях», – сказав Руслан Приходько. Він зазначив, що незабаром на громадське обговорення буде направлено проєкт державної стратегії, у якій вагомим і важливим елементом є культурна реінтеграція. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920944-kulturna-reintegracia-veteraniv-v-uradi-rozroblaut-plan-zahodiv.html>

Вшанування пам'яті

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У Києві проведуть концерт пам'яті співачки Наталі Романенко. – Інф.

Відомі співаки 3 листопада в Національному палаці мистецтв «Україна» проведуть вечір спогадів та авторської поезії й пісні заслуженої артистки естрадного мистецтва України Наталії Романенко. У концертній програмі «Я продовжую жити...» візьмуть участь Іван Попович, Наталя Бучинська, Ауріка Ротару, Анатолій Гнатюк, Петро Чорний та ін. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920888-u-kievi-provedut-koncert-pamati-spivacki-natali-romanenko.html>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У МКСК обговорили з аналітиками із США протидію російській дезінформації. – Інф.

Заступник міністра культури та стратегічних комунікацій Андрій Наджос під час зустрічі з делегацією Інституту Маккейна та представниками аналітичних інституцій США обговорив протидію дезінформації РФ та захист української культурної спадщини, повідомило МКСК. Зокрема, в обговоренні взяли участь представники Національного фонду за демократію, аналітичного центру «Нова Америка», Інституту миру США і Корнелльського університету. У МКСК зазначили, що навмисне знищення росіянами культурної спадщини та стирання культурної ідентичності в Україні є воєнними злочинами та злочинами проти людяності. Вони свідчать про конкретний геноцидний намір знищити українську національну ідентичність. Саме тому одним із найважливіших пріоритетів нової Стратегії розвитку української культури на 2025–2030 роки, яку наразі розробляє МКСК, стане захист української культури та збереження культурної спадщини як невід'ємних складових основи стійкості суспільства і держави. Окремо сторони обговорили тему протидії російській дезінформації, що спрямована на виправдання військової агресії проти України, приховування реальних масштабів військових дій, злочинів Росії проти людяності, воєнних злочинів та злочинів агресії. Як наголосили у міністерстві, протидія цим явищам є одним із головних завдань, як і формування проактивних стратегічних комунікацій з метою об'єднання суспільства, позиціонування України у світі, в тому числі засобами і надбаннями культури. Андрій Наджос висловив сподівання на вагому підтримку партнерів, зокрема США, у посиленні комунікаційної складової України в переговорах з країнами Глобального півдня для підтримки ними Формули миру Президента України Володимира Зеленського. Він також закликав США до підтримки України в рамках «Неаполітанської ініціативи», що спрямована на систематизацію співпраці міжнародних партнерів з метою захисту та збереження української культурної спадщини. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920985-u-mksk-obgovorili-z-analitikami-iz-ssa-protidiu-rosijskij-dezinformacii.html>

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Основними джерелами інформації для більшості українців є Telegram-канали та YouTube. – Інф.

До основних джерел інформації більшість українців наразі відносять Телеграм-канали, сюжети в Ютубі, телемарафон, розповіді очевидців і офіційні сторінки та соцмережі держорганів влади. Про це в Укрінформі під час презентації результатів соціологічного дослідження «Успіх чи ні? Як українці оцінюють реформу сектору правопорядку та підтримку з боку ЄС» сказав директор Соціологічної групи «Рейтинг» Олексій Антипович. «Щодо того, до яких джерел переважно звертаються українці, щоб отримати надійну та перевірену інформацію про події в Україні, то 47% українців (на першому місці) – сказали, що таким джерелом для них є канали у Телеграмі. Більше чверті – це сюжети в Ютубі, потім – телемарафон (21%), розповіді очевидців (19%), офіційні сторінки і соцмережі держорганів влади (19%), телеканали, що не входять у марафон (16%), українські інтернет-ЗМІ (15%), міжнародні ЗМІ (14%)», – сказав він. За словами директора Соціологічної групи «Рейтинг», при цьому Телеграм опинився лише на другому місці після відповідей українців на запитання, у яких джерелах інформації, на їхню думку, є найбільш поширеними фейки та дезінформація. Олексій Антипович поінформував, що у відповідь на питання про серйозність проблеми дезінформації та фейкових новин в Україні абсолютна більшість – майже 90% українців – сказали, що це як мінімум серйозна, а як максимум – дуже серйозна проблема в Україні. «Водночас, половина громадян України послуговується саме Телеграм-каналами, де вона (дезінформація – ред.) і є найбільш поширеною», – зауважив він. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3920830-osnovnimi-dzerelami-informacii-dla-bilsosti-ukrainciv-e-telegramkanali-ta-youtube.html>

Мовні питання

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. В Україні Instagram, X та Facebook мають понад 80% дописів державною мовою. – Інф.

Станом на зараз в Instagram, X та Facebook понад 80% дописів українською мовою. Про це заявив керівник аналітичного відділу Центру контент-аналізу Сергій Стуканов під час презентації досліджень «Вебсторінки українських ЗМІ у розрізі мовних версій» та «Українська мова у соцмережах», що відбулася в Укрінформі. За його словами, Instagram продемонстрував незначне зменшення частки – минулого року було 92%, а нині – 87%, Twitter (X) продемонстрував зростання, Facebook підтвердив попереднє співвідношення на рівні 80% української мови. Також зафіксовано зростання в Youtube і незначне падіння у TikTok. «Найпопулярніші західні соціальні мережі – це Facebook, Twitter (X) та Instagram. Вони станом на сьогодні сформувалися як переважно україномовні середовища, що підтверджується вже протягом трьох років. Частка користувачів, які надають перевагу українській мові в цих соціальних мережах, коливається в межах 80–90%, що стає важливим середовищем для тих українців, які ще користуються російською, але вони опиняються в меншості, і я думаю, що те наявне середовище сприяє їхньому переходу на українську мову», – додав Сергій Стуканов. Дослідження

продемонстрували результати близько 2000 вебпредставництв українських медіа. Також експертами було проаналізовано 1,11 млн дописів, поширених в Україні на платформі іноземних соціальних мереж, таких як Facebook, Twitter (X), Instagram, Youtube, TikTok тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3920884-v-ukraini-instagram-h-ta-facebook-maut-ponad-80-dopisiv-derzavnou-movou.html>

Газета по-українськи. – 2024. – 28 жовт. Опублікували текст Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності: перевірте, чи написали без помилок. – Інф.; NV. –2024. – 28 жовт. Для самоперевірки. Опубліковано текст Радіодиктанту національної єдності Магія голосу, який написала Оксана Забужко. – Інф.

Текст Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності став доступним у мережі. Його опублікували, щоб українці змогли перевірити, чи написали його без помилок. Результати радіодиктанту оголосять, коли комісія опрацює всі листи. Докладно:

https://gazeta.ua/articles/life/_opublikovali-tekst-vseukrayinskogo-radiodiktantu-nacionalnoyi-yednosti-perevirte-chi-napisali-bez-pomilok/1197727

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/radiodiktant-2024-tekst-zabuzhko-magiya-golosu-dlya-samoperevirki-onlayn-50461818.html>

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Розпочався XXV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика. – Інф.

В Україні розпочався XXV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика, повідомляє Міністерство освіти та науки. Учасниками конкурсу можуть бути учні та учениці 3–11 класів закладів загальної середньої освіти, закладів професійної (професійно-технічної) освіти, студенти та студентки закладів фахової передвищої та вищої освіти. Конкурс проходить у чотири етапи. Переможцям останнього етапу призначаються стипендії Президента. Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика має на меті утвердження державного статусу української мови, піднесення її престижу серед молоді, виховання поваги до культури й традицій українського народу. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3920959-rozpocavsya-hhv-miznarodnij-konkurs-z-ukrainskoi-movi-imeni-petra-acika.html>

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Освіта має стати українськомовною і на уроках, і на перервах. Але як? – Скуратівська Я.

«На питаннях мови (як політики, футболу та лікування нежитю) у нас розуміються, здається, всі. І кожен має свою позицію і свій рецепт... Принаймні саме так виглядає чергова дискусія з переходом у політичні та персональні образи, яка вкотре дає привід говорити про політизованість мовного питання. Йдеться про внесений до ВР проєкт змін у закон «Про освіту» авторства Наталії Піпи «Щодо забезпечення створення українськомовного освітнього середовища в закладах освіти». Виглядає на те, що добре бажання держави та її інституцій

опікуватись зміцненням позицій державної мови спирається не на науковий підхід та світовий досвід, а на емпіричні уявлення дискусійників і авторів змін як це робити, часто без огляду на реальний стан справ та новітні методики... Чи можна уявити собі законодавчі ініціативи в економічній чи будівельній сферах без залучення до розробки положень фахівців – економістів чи інженерів. Але ж у сфері мовної політики теж є свої фахівці – соціолінгвісти. Їх небагато. Але діяльність їхня й спрямована, зокрема, на врегулювання мовної ситуації, роботу із білінгвізмом в Україні та розробку мовної політики. У царині вікової категорії школярів та підлітків таких науковців в Україні одиниці. Одна з них Ольга Шевчук-Ключева, соціолінгвістка, докторантка, у минулому працювала в Національній комісії зі стандартів державної мови. Нині занурена саме у сферу дитячого мовлення, має практику співпраці з європейськими колегами й добре знається на специфіці роботи з ними. До обговорення ефективності пропонуваніх змін мовного середовища варто було б долучати також тих мовних активістів, які практикою доводять і працюють у цьому напрямку ефективно. Одним із таких активістів є Андрій Ковальов, засновник ГО «Спільномова», це центр створення та розвитку українськомовного середовища в Києві. В ексклюзивних коментарях для Укрінформу обидва співрозмовники зізнались, що ані МОН, ані інші державні інститути не звертались до них за консультацією при розробці цього законопроекту. Детальніше про позицію обидвох співрозмовників ви зможете дізнатись, прослухавши подкаст «Розмови, які (не)стали текстами...». Видання зосереджується на трьох питаннях: Як співрозмовники оцінюють зміни до закону? Що, на погляд співрозмовників, може бути альтернативою обмеженням і заборонам? Чому, власне, за наявності добротної законодавчої бази мовна ситуація в Україні розвивається складно й зі скандалами. Саме на них відповідають обидва співрозмовники. У підсумках авторка пише: «Перш аніж братись за впровадження нових норм, необхідні якісні соціолінгвістичні заміри, щоб розуміти, від якої ситуації ми відштовхуємось. Бо ми й досі ходимо у вузькому коридорі власних оцінок. Відсутність їх визнають обидва наші співрозмовники. Ми нині не маємо об'єктивної статистики щодо рівня володіння українською як дорослих, так і дітей. Так само і досі немає впровадженої системи оцінювання рівня української мови (тільки розроблено для дорослих). Немає механізмів заохочення до розширення українськомовного середовища. На рівні волонтерів є розмовні й читацькі клуби, але не впроваджено державної політики стимулювання: додаткових навчальних програм, сучасних платформ, онлайн програм. Відсутня комунікація держави на рівні пояснень – куди ми рухаємось і що хочемо у сфері мовної політики. Ми за двомовність? Чи за одномовність? Якщо двомовність, то про які мови йдеться? Чому так важливо спілкуватися саме українською? Є добра законодавча база на рівні декларацій та механізмів нагляду за частиною публічного простору. Української точно побільшало у сфері послуг, освіти, масовій культурі. З початком війни український музичний простір значно розширився і кількісно, і якісно. Тож куди ми рухаємось вже зрозуміло. Але як – питання залишається дискусійним. Тепер у всьому цьому гаморі важливо почути думки фахівців». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3920909-osvita-mae-stati-ukrainskomovnou-i-na-urokah-i-na-perervah-ale-ak.html>

Театр

NV. – 2024. – 28 жовт. Після 20-річної перерви. Знаменитий театральний режисер Андрій Жолдак поставить у Києві нову виставу. – Інф.; Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Андрій Жолдак поставить у Києві виставу «Дім» за власною п'єсою. – Інф.

Театральний режисер Андрій Жолдак поставить на сцені Національного академічного драматичного театру імені Лесі Українки виставу з символічною назвою «Дім» за п'єсою, яку написав сам. Вистава стане першою постановкою, яку режисер здійснить на Батьківщині після 20-річної перерви. В основі сюжету – історія трьох поколінь однієї родини, які мають пройти випробування миром і війною, щоб знайти свій дім. Як сказав генеральний директор Національного театру імені Лесі Українки Кирил Кашліков, «Андрій Жолдак – це більше, ніж талановитий режисер, він сам – уособлення театру, який я люблю і ціную найбільше. Тому його повернення в Україну з новою виставою – це здійснення не тільки його, а й моєї мрії». Прем'єра вистави «Дім» на сцені Національного академічного драматичного театру імені Лесі Українки запланована на 2025 рік. Андрій Жолдак – український театральний режисер. Заслужений діяч мистецтв України, лауреат низки відзнак міжнародних театральних фестивалів, а також премії ЮНЕСКО (2004). Кавалер ордена «За заслуги» III ступеня (2009). Ставив вистави у дев'яти країнах. У 2002 році очолив Харківський драматичний театр імені Тараса Шевченка і за три роки роботи в ньому зажив слави режисера-новатора. З 2006 року Андрій Жолдак проживає у Німеччині, проте позиціонує себе як український режисер. Після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну він зняв своє ім'я з усіх російських опер та вистав, які колись ставив. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/art/andriy-zholdak-predstavit-pershu-za-20-rokiv-vistavu-v-ukrajini-50461963.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920921-andrij-zoldak-postavit-u-kiievi-vistavu-dim-za-vlasnou-pesou.html>

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2024. – 28 жовт. Орнек, писанка і кобзарська традиція: у столиці триває виставка елементів нематеріальної культурної спадщини. – Катаєва М.

Виставка «Жива спадщина: час, простір, культура» відкрилася у межах відзначення Міжнародного дня нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО у Національній академії мистецтв України. На ній представили елементи нематеріальної культурної спадщини, і ті, що внесено до міжнародних списків ЮНЕСКО, і ті, що рухаються до них, зокрема «Петриківський розпис», «Кримськотатарський орнамент Орнек та знання про нього», «Програма з охорони кобзарсько-лірницької традиції», «Українська писанка: традиція і мистецтво». Під час роботи виставки можна буде взяти участь у майстер-

класах, поспілкуватися з носіями. Вона триває до 30 жовтня. Для популяризації та збереження кобзарсько-лірницької традиції ініціювали проєкт «Кобзарство. Епічна традиція». Наприкінці 2022 року «Кобзарство»/»Кобзарсько-лірницька традиція» внесли до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України (охоронний номер 053). Це стало визнанням багатосторічної культурної, просвітницької та державотворчої діяльності кобзарів та лірників, підтримку і визнання їх унікальної традиції, яку сформували носії для її збереження та розвитку. У 2023 році за ініціативи Кобзарських цехів Києва, Львова та Харкова, Національної Академії мистецтв України, Асоціації «Дивись українське!», ГО «Центр розвитку «Демократія через культуру», за підтримки БФ «МХП-Громаді» Україна номінувала на внесення до Списків нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО «Кобзарсько-лірницьку традицію» та програму з її охорони. Після експертної оцінки фахівців ЮНЕСКО та аргументацій української сторони заявка отримала статус пріоритетності розгляду. Затверджено рішення, що вона буде розглянута вже на початку грудня 2024 року на XIX сесії Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО в Асунсьйоні, Республіка Парагвай. До проєкту «Кобзарство. Епічна традиція» активно залучені всі діючі Кобзарські цехи країни – Київський, Харківський та Львівський. Вони є не лише дослідниками, а й активними виконавцями традиції, яка перебуває на межі знищення. Запис і документація, архівація та визнання діяльності Кобзарських цехів важливі для збереження унікальної культурної спадщини, особливо в умовах військових дій та російської агресії. В межах реалізації проєкту «Кобзарство. Епічна традиція» створили багатофункціональний портал проєкту «ДУМА». Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104286/>

Українформ. – 2024. – 28 жовт. У Миколаєві представили моделі маловідомих козацьких суден. – Інф.

Єдиний в Україні музей суднобудування та флоту у Миколаєві презентував моделі досі маловідомих козацьких суден, серед яких бойовий човен-дуб, скампавея, струг, дубок, байдак та баркас. Роботи виготовлені миколаївськими майстрами з дотриманням технологій тих часів в рамках проєкту «Переосмислення культурно-історичної спадщини Миколаївщини в Козацьку добу: традиції козацького суднобудування та його вплив на розвиток регіону в XV–XVIII ст». За словами завідувачки музею суднобудування та флоту, кандидатки історичних наук Тетяни Мітківської, наукові співробітники музею по крихтах збирають інформацію, працюючи з історичними джерелами в архівах, бібліотеках, інтернеті. Всі нові моделі виконані миколаївськими судномоделістами: галеру створив Сергій Пастикін, а дуба – Валерій Кіщук. Автором п'яти напівмоделей козацьких суден, а саме: скампавеї, струга, дубка, байдака та баркаса є майстер спорту України міжнародного класу з судномодельовання, інженер-кораблебудівник Олег Лісовенко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920791-u-mikolaevi-predstavili-modeli-malovidomih-kozackih-suden.html>

Вечірній Київ. – 2024. – 28 жовт. Фотовиставку про полонених журналістів покажуть у Києві. – Скотнікова О.

Національна спілка журналістів України запрошує медійників на відкриття фотовиставки на підтримку полонених журналістів. Виставка складається з 10 фотокартин Євгена Зінченка, для якого історії журналістів, військових та цивільних полонених стали поштовхом до створення циклу світлин «Об'єднані серця сімей зниклих безвісти». Захід відбудеться в Києві та приурочений до Міжнародного дня боротьби з безкарністю за злочини проти журналістів. Виставку відкриють 4 листопада у Києві в офісі НСЖУ. Докладно: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/104295/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

NV. –2024. – 28 жовт. Покаже 123 фільми з 44 країн. У Києві відкрився 53-й Міжнародний кінофестиваль «Молодість». – Інф.

У матеріалі – розповідь про відкриття 26 жовтня в Києві в Будинку кіно 53-го Міжнародного кінофестивалю «Молодість». Докладно: <https://life.nv.ua/ukr/art/u-kiyevi-startuvav-kinofestival-molodist-yak-proyshlo-vidkrittya-foto-50461905.html>

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Український кінофестиваль «Бардак» оголосив переможців. – Інф.

VIII Фестиваль незалежного короткометражного українського кіно «Бардак» оголосив переможців. Кінофорум проходив 21–27 жовтня у Харкові. Гран-прі за результатами глядацького голосування здобув фільм «Останній (крайній) дубль» режисера Олега Кібальника. Найкращим фільмом журі назвало стрічку «Звичайний день» Георгія Блінова; відзнаку за відповідність духу фестивалю отримав «Прибиральник» Андрія Арапова. Крім того, члени основного журі нагородили іменними відзнаками низку робіт. Докладно про інших нагороджених:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920912-ukrainskij-kinofestival-bardak-ogolosiv-peremozciv.html>

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Український фільм «Редакція» здобув нагороду на кінофестивалі у Польщі. – Інф.

Фільм «Редакція» отримав нагороду на дев'ятому кінофестивалі Ukraina! Festiwal Filmowy, який відбувся у Варшаві, повідомляє Державне агентство України з питань кіно у Фейсбучі. Фестивалі українського кіно Ukraina! Festiwal Filmowy проходив у Польщі з 21 до 27 жовтня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920772-ukrainskij-film-redakcia-zdobuv-nagorodu-na-kinofestivali-u-polsi.html>

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Українське кіно на Riga IFF нагадало всім про війну та імперію. – Кудрін О.

У конкурсній програмі Ризького міжнародного фестивалю були два українських фільми. І обидва перемогли! Стрічка Ольги Журби «Пісні землі, що повільно горить» – у конкурсі повнометражного кіно, а 15-хвилинна картина Олексія Радинського «Там, де закінчується Росія» була визнана найкращою серед фільмів «короткого метру». Крім того, у пітчінгу переміг українсько-польський проєкт «Завіса», який зніматиме українська режисерка Валерія Сочивець. У статті – про стрічки та ауру навколо них. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920764-ukrainske-kino-na-riga-iff-nagadalo-vsime-pro-vijnu-ta-imperiu.html>

Література

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 28 жовт. «Книга року ВВС» назвала лонгліст цього року: які твори увійшли. – Вауліна Ф.; NV. – 2024. – 28 жовт. 40 видань. Оголошено довгі списки літературної премії Книга року ВВС в Україні 2024. – Інф.; Village Україна. – 2024. – 28 жовт. Оголосили номінантів на літературну премію «Книга року ВВС» у 2024-му. – Гриненко В.

ВВС Україна опублікувала довгі списки літературних премій «Книга року ВВС – 2024», «Книга року ВВС – Есеїстика – 2024» та «Дитяча Книга року ВВС – 2024». Зі 154 книжок журі премії відібрало 40 видань, які змагатимуться у трьох категоріях. Книжки-претендентки подавали на конкурс видавництва. Переможців премії цього року оголосять 12 грудня. Кожен з них отримає премію у гривневому еквіваленті 1000 фунтів стерлінгів (за поточним курсом це приблизно 53745 грн) премії. Видання наводить довгі списки премії. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/kniha-roku-vvs-nazvala-lonhlist-tsoho-roku-jaki-tvori-uvijshli.html>

<https://life.nv.ua/ukr/art/kniha-roku-bbc-2024-ogolosila-dovgi-spiski-pretendentiv-na-literaturnu-premiyu-50461979.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/356293-ogolosili-nominantiv-na-literaturnu-premiyu-laquo-kniha-roku-vvs-raquo-u-2024-mu>

Українська літературна газета. – 2024. – 28 жовт. Василь Шкляр презентував у Тернополі свій новий роман «Заячий костел». – Інф.

Днями в обласній універсальній науковій бібліотеці в Тернополі відбулася презентація роману Василя Шкляра «Заячий костел». Автор поділився з читачами історією написання твору, розповів про події, покладені в основу сюжету. Адже у романі йдеться про литовських партизанів, «лісових братів», які чинили опір радянському поневоленню Литви. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/vasyl-shkliar-prezentuvav-u-ternopoli-svij-novyj-khudozhno-istorychnyj-tvir-zaiachyj-kostel/>

Музейна справа

Український тиждень. – 2024. – 28 жовт. Національний музей під час

війни: очікування й реальність. – Петренко-Цеунова О.

«Через повномасштабне вторгнення чимало українських музеїв не виставляють свої найцінніші експонати для огляду. Однак робота музеїв триває – здебільшого у форматі тимчасових виставок та культурних подій. Ці вимушені обставини потенційно можуть поживити діяльність музеїв і заохотити відвідувачів – адже виставки, що змінюються раз на кілька місяців, спонукають відвідати музей частіше, ніж постійна експозиція, незмінна протягом десятиліття. Хтось із музейників трактує це як зайвий клопіт, хтось – як нагоду для втілення цікавих задумів. Хтось прискорено працює над полегшенням доступу для маломобільних відвідувачів, яких дедалі більше через війну, а хтось цим не переймається. Як працює виставковий формат, розгляньмо на прикладі Національного музею історії України. Статус національного передбачає певні очікування – від усеохопності експозиції та вичерпності офіційного нарративу до інклюзивності простору та врахування потреб різноманітних груп відвідувачів. Виставковий формат не дає змоги охопити всього, проте тематика і хронологічні межі представлених наразі виставок доволі широкі: первісність репрезентують археологічні знахідки, врятовані від контрабандистів, середньовіччя — дохристиянські вірування та давні мозаїки святих, модерну добу – зала з керамікою Межигірської фабрики і старовинним вбранням. Буремне ХХ століття розкрито через виставку прапорів і постать Віктора Петрова-Домонтовича, про сучасність розповідає виставка технологій. Також наскрізно присутня тема війни – в окремих виставках і підвішених уздовж сходів уламках. Щоправда, аби скласти цілісний пазл національної історії, доведеться поблукати поверхами й залучити уяву та власні знання – адже кураторських текстів відчутно бракує. З інклюзивністю ситуація значно гірша: відсутність пандуса й ліфта унеможлиблює доступ відвідувачів з обмеженою мобільністю... Війна дійсно є викликом для сфери культури. Однак в Україні за минулі два роки не лише рахували втрати, а й відкрили низку нових музеїв і організували чимало проривних заходів. Війна може слугувати зручним виправданням для згортання діяльності. А може стати стимулом ще краще працювати, аби сягнути світових стандартів – і за наповненням, і за доступністю». Докладно:

<https://tyzhden.ua/natsionalnyj-muzej-pid-chas-vijny-ochikuvannia-j-realnist/>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Туреччина допоможе відреставрувати Аккерманську фортецю на Одещині. – Інф.

Туреччина має намір допомогти з реставрацією старовинної Аккерманської фортеці у Білгород-Дністровському, що на Одещині. Про це у Телеграмі повідомив голова Одеської ОВА Олег Кіпер. Він зазначив, що під час зустрічі з генеральним консулом Турецької Республіки в Одесі Мухіттіном Челіком обговорив питання відновлення культурних та історичних пам'яток. Також вони обговорили ініціативу розбудови партнерства Одещини з провінціями Туреччини, зокрема з Анкарою, Ізміром, Трабзоном, Текірдагом, Муглюю, Бурсою, Анталією. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920898-tureccina-dopomoze-vidrestavruvati-akkermansku-fortecu-na-odesini.html>

NV. –2024. – 29 жовт. Росія вдарила по Держпрому в Харкові. Що це за будівля, чому вона така важлива і як у СРСР конструктивізм опинився в опалі. – Інф.; Вечірній Київ. – 2024. – 28 жовт. У Харкові окупанти влучили в будівлю, яку вважають одним з символів міста. – Марків Н.

Найбільша у світі будівля у стилі конструктивізму і офіційний претендент на список Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, харківський Держпром вже майже століття є одним із символів Харкова. 28 жовтня Росія частково зруйнувала Держпром, вдаривши по місту КАБаами. За словами директора Держпрому Миколи Чехунова, повністю знищено одну зі стін та перекриття над третім поверхом будівлі. Видання у матеріалі нагадує, чому Держпром – це знакова будівля для Харкова, а авіаудар по цій пам'ятці архітектури набув такого резонансу. Автор розповідає, як і навіщо збудували Держпром, що в ньому було протягом десятиліть; чому Держпром досі вважають видатною архітектурною пам'яткою в сучасній Україні. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/derzhprom-harkiv-foto-naslidkiv-ataki-istoriya-budivli-shcho-v-niy-roztashovano-novini-harkova-50462070.html>
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104311/>

NV. –2024. – 29 жовт. «Непокаране зло набирається сили». Сергій Жадан гостро відреагував на удар РФ по будівлі Держпрому в Харкові. – Інф.

Письменник, поет, музикант і військовослужбовець Сергій Жадан гостро відреагував на черговий акт терору РФ проти Харкова. «Росіяни вцілили в Держпром. Росія – країна-терорист, яка нищить усе, до чого дістанеться. Росіяни мають нести колективну відповідальність за свої злочини. Непокаране зло набирається сили з власної безкарності. Світ, не готовий зупинити імперію зла, відтермінує свої проблеми за рахунок українців. Як там, цікаво, нині спалося генсеку ООН?», – написав Сергій Жадан. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/znamenitosti/udar-po-derzhpromu-sergiy-zhadan-gostro-vidreaguvav-na-chergovu-ataku-rf-po-harkovu-50462109.html>

Бібліотечна справа. Читання

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У бібліотеках на деокупованих територіях не вистачає українських книжок – Креміль. – Інф.

У бібліотеках на деокупованих територіях не вистачає українських книжок, оскільки російські загарбники знищили мільйони екземплярів. Про це сказав уповноважений із захисту державної мови Тарас Креміль під час форуму «Відновлення громад через культуру». Він відзначив важливість співпраці між органами влади для забезпечення дієвої підтримки громадян на практичному рівні. «Ми пригадуємо ті кадри зі спаленого видавництва у Харкові, коли загинули люди і було фактично знищено величезну кількість підручників, які готувалися до початку нового навчального року. Ми справді живемо в страшний час, коли на вулицях, коли в шкільних аудиторіях, коли серед нашого

контингенту нам бракує головного – ініціатив, лідерства і відповідальних позицій», – зазначив Тарас Кремінь. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3920961-u-bibliotekah-na-deokupovanih-teritoriah-ne-vistacae-ukrainskih-knizok-kremin.html>

Релігія

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У Стамбулі глава УГКЦ відвідав могилу представника екзильного уряду УНР в Туреччині. – Інф.

Глава УГКЦ Блаженніший Святослав під час офіційного візиту до Стамбула для зустрічі з Вселенським Патріархом Варфоломієм відвідав на католицькому кладовищі могилу Володимира Мурського, представника екзильного уряду Української народної республіки в Туреччині (1929–1935). Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3920771-u-stambuli-glava-ugkc-vidvidav-mogilu-predstavnika-ekzilnogo-uradu-unr-v-tureccini.html>

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Глава УГКЦ зустрівся з Макроном і подякував за підтримку України. – Інф.

У перший день офіційного візиту до Франції глава УГКЦ Святослав провів зустріч з президентом Франції Емануелем Макроном. Зустріч відбулася 28 жовтня в Єлісейському палаці. Глава УГКЦ висловив вдячність за підтримку України, а Президент Франції запевнив у повній підтримці України і надалі. Сторони обговорили перспективи співпраці структур УГКЦ і французького уряду в гуманітарній сфері. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3921119-glava-ugkc-zustrivsa-z-makronom-i-podakuvav-za-pidtrimku-ukraini.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. Відбулися річні загальні збори Світового конгресу українців. – Інф.

Світовий конгрес українців (СКУ) провів в онлайн-форматі річні загальні збори, на яких були присутні 140 делегатів і гостей від 56 організацій із 33 країн світу. Учасників зборів привітав міністр закордонних справ України Андрій Сибіга. Він подякував за важливу підтримку, яку СКУ надавав і продовжує надавати Україні. Головував на річних зборах Микола-Мирослав Петрецький, очільник Союзу українців Румунії, віцепрезидент СКУ в регіоні Східної Європи. Збори погодили звіт президента СКУ Павла Грода, який віддзеркалив основну працю СКУ протягом минулого періоду, зокрема внесок у підтримку ЗСУ, адвокаційну працю та розбудову спроможних українських громад. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3920723-vidbulisa-ricni-zagalni-zbori-svitovogo-kongresu-ukrainciv.html>

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. У Нью-Йорку відкрили мистецьку інсталяцію Empty Beds, присвячену депортованим РФ українським дітям. – Інф.

У Нью-Йорку на одній із центральних вулиць Мангеттена пройшло відкриття мистецької інсталяції Empty Beds, яка присвячена депортованим Росією українським дітям. Про це керівник Офісу Президента Андрій Єрмак повідомив у Телеграмі. За його словами, інсталяція Empty Beds являє собою тридцятиметровий мурал зі світлинами порожніх дитячих ліжок. Вони належать дітям, яких Україні вдалось повернути додому. Кожна світлина розповідає реальну історію однієї української дитини, за якою стоять ще тисячі, яких Росія незаконно депортувала і продовжує робити це кожного дня. Мурал створили фотограф Філ Белер та організація Bird of Light Ukraine у рамках ініціативи Bring Kids Back UA та за участі Save Ukraine та Української мережі за права дитини. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3920713-u-nujorku-vidkrili-mistecku-instalaciu-empty-beds-prisvacenu-deportovanim-rf-ukrainskim-ditam.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2024. – 28 жовт. На півдні Португалії відкрили третю «Українську книжкову полицку». – Інф.

У муніципальній бібліотеці Алмейда Гарретта в місті Візеу в Португалії відкрили «Українську книжкову полицку», повідомляє Міністерство культури та стратегічних комунікацій. Книги для проєкту передані Консульством України в Порту в межах акцій «Українська книжкова полицка», «Українським дітям – українську книгу», «Книжки без кордонів». Наразі вже 200 таких полицок із найкращими українськими першоджерелами з історії та культури, художніми творами, науковими працями, дитячою літературою доступні у 50 країнах Європи, Азії, Африки й Америки. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3920960-na-pivdni-portugalii-vidkrili-tretu-ukrainsku-knizkovu-policku.html>

Підтримка України у світі

NV. –2024. – 28 жовт. «Сліпі до реальності». Заклики західних пацифістів допомагають РФ загарбати Україну – повний текст гострої промови Енн Еплбаум. – Інф.

Відома історикиня та журналістка Енн Еплбаум отримала Премію миру німецьких книгарів 2024 року у межах Франкфуртського книжкового ярмарку, виступивши із сильною промовою на підтримку України 20 жовтня у соборі Святого Павла у Франкфурті. Оригінал промови англійською доступний [тут](#). Видання наводить повний переклад виступу Енн Еплбаум українською мовою, наданий UkraineWorld.org. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/viyna-v-ukrajini-demonstruye-chi-zasvojiv-zahid-uroki-20-go-stolittya-promova-enn-epplbaum-50461861.html>

Випуск підготувала Рудіч О. А,
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm